RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 0000813157
Onderwerp: Raadsvoorstel Kadernota 2025 Dijk en Waard
Datum raadsvergadering: 02 juli 2024

Portefeuillehouder: G. F. Ruiten
Programma begroting: Alle programma's

Publiekssamenvatting

De kadernota 2025 is een belangrijk document in de planning-en-controlcyclus van de gemeente. In de kadernota staat welke ontwikkelingen er spelen en welke plannen de gemeente heeft om hier op in te spelen. De effecten hiervan worden weergegeven in de financiële meerjarenraming. Zo kan de raad afgewogen keuzes maken. De kadernota is de basis voor de begroting 2025.

De meerjarenraming van de begroting 2024, die als uitgangspunt dient voor deze kadernota, kent al een tekort. Dat tekort wordt groter door de ambities die uit het coalitieakkoord in de kadernota zijn vertaald. Het college stelt de raad daarom niet alleen voor om de geformuleerde ambities te bekrachtigen en over te nemen in de begroting, maar vraagt de raad ook om een opdracht te geven voor het formuleren van scenario's om in het najaar tot een sluitende begroting te kunnen komen.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:
1. De kadernota 2025 vast te stellen;
2. De financiële effecten van de kadernota te verwerken in de begroting 2025;
3. Het college opdracht te geven om de gemeenteraad scenario's voor te leggen om te komen tot een sluitende begroting 2025.

Inleiding

De kadernota is een richtinggevend document voor de eerstvolgende programmabegroting en meerjarenraming die begin november 2024 door de gemeenteraad wordt behandeld. Uitgangspunt voor de kadernota is het coalitieakkoord 'Thuis in Dijk en Waard' en de actuele ontwikkelingen.

Indachtig de motie 'Dijk & Waard SMART gestuurd met een leesbare begroting' die de gemeenteraad 7 november 2023 unaniem heeft aangenomen, is ter voorbereiding van deze kadernota gesproken met de auditcommissie. Met de kadernota wordt invulling gegeven aan de uitdrukkelijke wens van de raad om meer te kunnen sturen door een duidelijke onderverdeling tussen noodzakelijke aanpassingen en additionele wensen om onze ambities te realiseren.

Om een goed beeld te schetsen van wat Dijk en Waard in financiële zin de komende jaren te wachten staat (voor zover op dit moment bekend) is de kadernota als volgt opgebouwd:
De beleidsambities voor de komende jaren op basis van het coalitieakkoord worden per programma in beeld gebracht, waarvan het college voorstelt om die in de begroting 2025 te verwerken. Dit resulteert in een actueel financieel perspectief.
Daarmee is de financiële uitdaging voor de komende jaren in beeld.

Het beeld dat naar voren komt uit de kadernota is niet rooskleurig. Dat was al duidelijk bij het vaststellen van de begroting 2024. Het jaar 2026 wordt een ‘ravijnjaar’ genoemd voor de gemeenten. De Rijksoverheid heeft de intentie om vanaf dat jaar de algemene uitkering fors te verlagen. Bij het vaststellen van de begroting 2024 zag het ernaar uit dat dat voor gemeente Dijk en Waard een gat van 12 miljoen euro in 2026 betekende. De verwachting van de VNG was en is deels nog dat het Rijk in de onderhandelingen met de VNG zou bewegen. Voor 2026 en verder is een klein deel van de bezuiniging van het Rijk, de zogeheten opschalingskorting geschrapt; voor 2025 is het te bezuinigen bedrag hoger geworden. De totale effecten daarvan zullen in de meicirculaire naar voren komen, maar even belangrijk is welke stappen een mogelijk nieuw kabinet gaat zetten. Veel is dus nog onduidelijk; er moet wel rekening worden gehouden met een forse reële achteruitgang van de uitkering van het Rijk. Samen met andere kostenontwikkelingen maakt dat het actuele financiële perspectief vanaf 2025 negatiever dan we eerder verwachtten.

Niet alle wensen en ambities uit het coalitieakkoord kunnen daardoor een plek in de kadernota krijgen. Het college kiest ervoor om in de kadernota een realistisch en transparant perspectief te schetsen. Daarom zijn ook de wensen en ambities uit het coalitieakkoord benoemd die géén plek krijgen in de kadernota. En daarom wordt inzichtelijk gemaakt dat het college binnen het bestaande organisatiebudget maatregelen neemt om de organisatie duurzaam op zijn taken en op de ambities en behoeften van het bestuur in te laten spelen.

Deze transparante werkwijze is een uitnodiging aan de gemeenteraad voor het voeren van een open discussie over de te realiseren ambities de komende jaren tegen de achtergrond van een tegenvallend financieel perspectief. Om de begroting sluitend te krijgen zal moeten worden bezuinigd.
Het college levert hiervoor de benodigde bouwstenen aan in de vorm van scenario’s. Daarin krijgen ook eerder genomen raadsbesluiten, nog uit te voeren moties en dergelijke, waarvan de financiële effecten nog niet zijn door vertaald een plek. Het proces daarvoor is al opgestart: het college heeft onder andere een (extern en onafhankelijk) adviseur ingeschakeld die de begroting 2024 tegen het licht houdt, een benchmark uitvoert en het college gaat adviseren over waar mogelijk ruimte voor bezuinigingen gevonden kan worden.

Beoogd effect
Het vastleggen van de beleidsmatige uitgangspunten voor de begroting 2025.

Kader
Deze kadernota is gebaseerd op de begroting 2024, eerste begrotingswijziging 2024 en het collegeprogramma.

Motivering per besluitpunt
1. *De kadernota 2025 vast te stellen;*
2. *De financiële effecten van de kadernota te verwerken in de begroting 2025;*
3. *Het college opdracht te geven om de gemeenteraad scenario’s voor te leggen om te komen tot een sluitende begroting 2025.*
   Het vaststellen van de kadernota is geen wettelijke vereiste. De auditcommissie heeft echter de wens uitgesproken om ook voor 2025 de beleidsambities die verwerkt moeten worden in de begroting op voorhand af te wegen in een kadernota. Het opstellen van scenario’s voor bezuinigingsvoorstel vergemakkelijkt de discussie, komend najaar, over het vaststellen van de begroting.

Kanttekeningen en risico's
De financiële vertaling van de beleidsambities vindt plaats bij de begroting 2025. Gezien het verwachte tekort dat uit het meerjarenperspectief blijkt, zullen keuzes gemaakt moeten worden om tot een sluitende begroting 2025 te komen.
Er zal nog een apart proces over bezuinigingen doorlopen worden vóór de behandeling van de begroting.

Alternatieven
De kadernota is vanuit de wettelijke regels begroting (BBV) geen verplicht document. Er kan gekozen worden geen kadernota aan te bieden.
Gezien de wens vanuit de raad tot meer mogelijkheid tot sturing en het nog uit te voeren bezuinigingsproces is het aan te bevelen om beslist wel een kadernota aan te bieden.

Samenwerking en participatie
Deze kadernota is opgesteld vanuit de interne organisatie.

Heeft het voorstel financiële gevolgen?
De ontwikkelingen en de voorgestelde mutaties hebben financiële gevolgen. In de onderstaande tabel zijn die weergegeven. Dit meerjarenperspectief kan dienen voor de keuzes die voor de begroting 2025 en het daarbij noodzakelijke bezuinigingsproces gebruikt kan worden.

Financieel perspectief	2025	2026	2027	2028
Primaire begroting	3.137	-10.374	-11.612	-11.612
1e begrotingswijziging	-729	-659	-767	-767
Effect Voorjaarsrapportage	-5.496	-5.771	-3.327	-3.850
Begrotingssaldo	-3.088	-16.804	-15.706	-16.229
Ambities	-3.311	-1.722	-776	-5.932
Begrotingssaldo	-6.399	-18.526	-16.482	-22.161
Incidenteel	3.436	636	0	5.000
Begrotingssaldo (structureel)	-2.963	-17.890	-16.482	-17.161

Personele gevolgen
De kadernota 2025 bevat geen aanvragen die leiden tot een uitbreiding van de personele capaciteit.

Communicatie
Niet van toepassing.

Uitvoering
De kadernota wordt als input gebruikt bij het opstellen van de begroting 2025.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit
1. Kadernota 2025

Bijlagen ter informatie
n.v.t.